PRESENTATIE

18de onderzoeksplatform middelengebruik
14 oktober 2021 - online studiedag

Beschikbare data inzetten in lokaal alcohol- en drugbeleid. Naar een gezamenlijke aanpak

Praktijkvoorbeeld Heist op den Berg

Ruben Kramer
Onderzoeker

VAD

Inleiding

1. Aanleiding
2. Methodologie
3. Resultaten
4. Terugkoppeling & beleid

1. Aanleiding

- Lokale situatie middelengebruik in kaart brengen
    - Algemeen gebruik
    - “Problematisch” gebruik
    - Middelengerelateerde problemen
    - Knelpunten, noden en behoeften
- Uitgangspunt voor nieuw lokaal beleidsplan drugs
- Gerichter acties ondernemen
- Betere afstemming tussen stakeholders

2. Methodologie

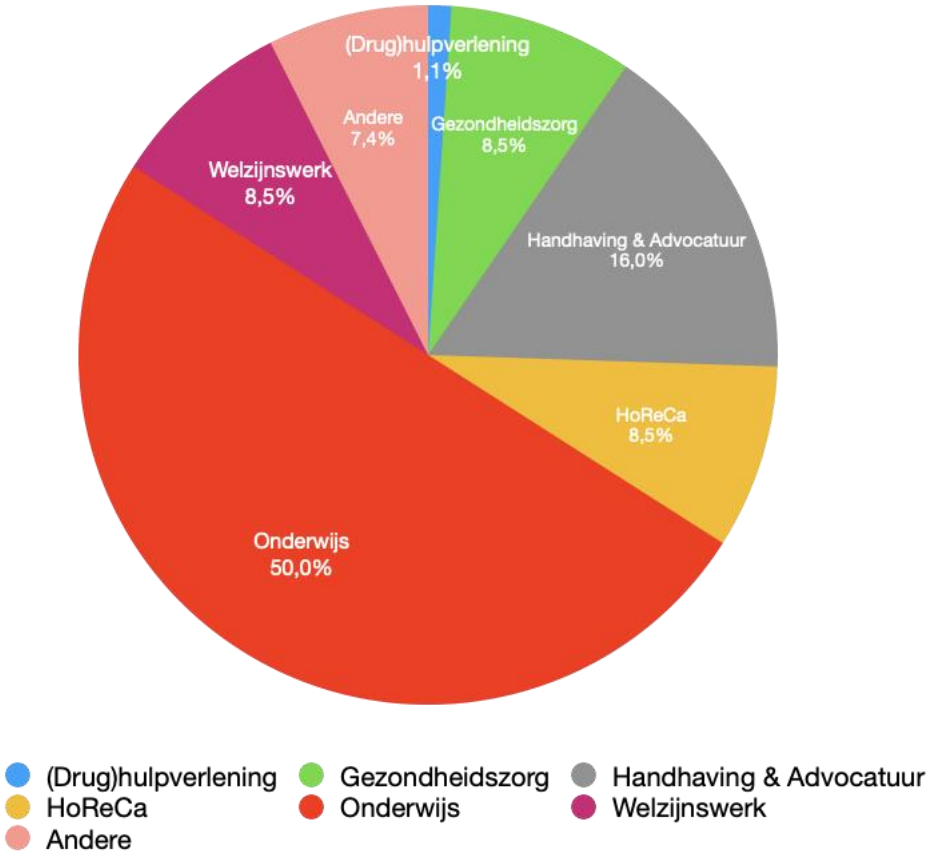
- Dataverzameling
  - Bestaande bronnen
    - VAD-leerlingenbevraging (2020-21)
    - Gezondheidsenquête (2018)
    - ESPAD (2015)
    - EMCDDA Drug Report (2019)
    - Veiligheidsmonitor (2018)
    - Cijfers registraties en aanmeldingen drughulpverlening
  - Eigen onderzoek
    - Online survey (N=96)
    - Semigestructureerde interviews (N=12)

2. Methodologie

- **Doelgroep**: Intermediairs
- Opdeling per sector

2. Methodologie

- **Doelgroep**: Intermediairs

2. Methodologie

- **Beperkingen**
    - Cijfers lokaal gebruik beperkt
    - Gebruikers niet bevraagd
    - Geen nulpunt aanwezig
- **Duur**: 3 maanden

2. Methodologie

Opzet

- VAD Stappenplan voor een preventief lokaal alcohol- en drugbeleid (Möbius, 2016)
- Bestaande vragenlijsten en scans (Vragenlijst lokale stakeholders alcohol en drugs, ECAT-Quickscan, ALAD)

2. Methodologie

Online bevraging

- Doel: zicht krijgen op
    - waargenomen middelengebruik
    - ervaren middelengerelateerde problemen
    - kennis en tevredenheid over preventieve, curatieve en repressieve aanbod
    - ervaren knelpunten, sterktes, zwaktes en uitdagingen van de lokale aanpak

2. Methodologie

Semigestructureerde interviews

- Verdieping op online survey
    - Contextualiseren van resultaten
    - Exploreren van:
        - de aard van de problemen en knelpunten
        - de lokale gevoeligheden (wat zijn ervaren de sterktes en zwaktes van de lokale context?)

3. Resultaten

- **Problematisch middelengebruik**
  - Opnames in drughulpverlening
    - 114 behandelingen gestart in 2020 (bij 16 instellingen)
  - **Moeilijkheden:**
    - Wanneer ‘problematisch’?
    - Bereikbaarheid en beschikbaarheid drughulpverlening (in Heist-op-den-Berg)
      - Gefragmenteerd veld
      - Veel drempels

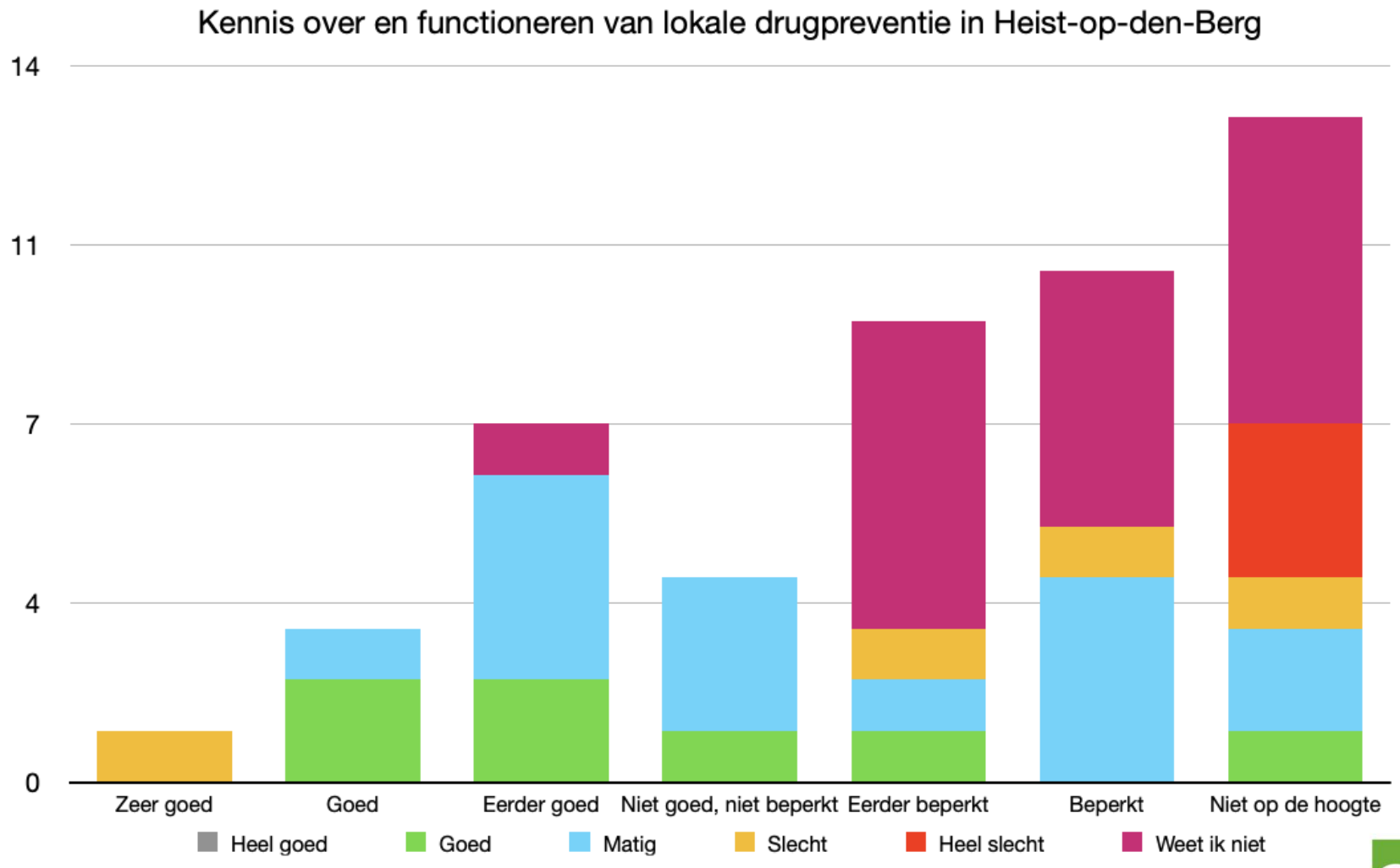
3. Resultaten

- Belang van vraagstelling
  - Wat is (zijn) het (de) belangrijkste middelengerelateerd(e) probleem (problemen) dat (die) je tegenkomt?
    - Meest gegeven antwoord: Gebruik illegale middelen door minderjarigen.
  - Aan welk(e) middel(en) zijn de waargenomen problemen gerelateerd?
    - Meest gegeven antwoord: Alcohol
- Discrepantie gevolg van interpretatie van de vraag, perceptie op bestaande problemen, …?

3. Resultaten

- Beperkte kennis over en betrokkenheid bij drugpreventie en drughulpverlening -> minder tevreden over werking

3. Resultaten

De staafdiagram geeft de kennis weer van de respondenten over de lokaal drugpreventie. De staven zijn opgedeeld naargelang de mate waarin de respondenten denken dat de drugpreventie functioneert.

3. Resultaten

- Mogelijk contraproductief effect: weinig kennis -> toepassen verkeerde preventiemethodieken en -technieken -> geen of contraproductief effect op middelengebruik/-misbruik -> afname vertrouwen in werking preventie

3. Resultaten

- Ervaren professionals wijzen vaker op complexiteit van druggerelateerde problemen en moeilijkheid om tot een oplossing te komen.

3. Resultaten

Mensen wijzen op ongezond alcoholgebruik heeft vaak effect, sommige mensen kan je overtuigen tot rookstop, sommige jongeren kan je wijzen op de gevaren van drugs, maar werkelijke verslaafden zijn heel moeilijk te behandelen, wat eigen is aan de problematiek. Er zijn succes-stories en patiënten van wie je je afvraagt hoe het ooit goed komt. (Arts)

Middelenmisbruik vaak gekoppeld aan verslavingsproblematiek die niet onmiddellijk door ons opgelost kan worden. Kettingaanpak is vereist maar in de praktijk problematisch (Politie)

3. Resultaten

Kracht van huidige lokale aanpak

- Contact en samenwerking met het lokaal bestuur en andere actoren (lokaal drugplatform overleg)
- Kort op de bal kunnen spelen bij problemen

5. Terugkoppeling en beleid

- Terugkoppeling resultaten
  - Lokaal bestuur (gemeenteraad & CBS)
  - Professionals/geïnteresseerden (studiedag & media)
- Omzetten in beleid
  - SWOT-analyse van lokale situatie
  - Prioriteren
  - Aanbevelingen op korte, middenlange en lange termijn
  - Evaluatiemomenten inbouwen en gebruik (blijven) monitoren

Hartelijk bedankt voor de aandacht

HEIST
-OP-DEN-
BERG